

Humánszolgáltató Központ

Beszámoló Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja működésének 2023. évi tapasztalatairól

1. Az intézmény megnevezése, székhelye, telephelye a 2011. évi CXCV. törvény 8/A.§-a alapján:

megnevezése: Szekszárd Megyei Jogú Város Humánszolgáltató Központja

rövidített neve: Humánszolgáltató Központ

székhelye: **7100 Szekszárd, Szent István tér 10.**

telephelyei:

Hajléktalansegítő Szolgálat 7100 Szekszárd, Mátyás király utca 59.

Pszichiátriai Betegek Közösségi ellátó Szolgálat 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

Családok Átmeneti Otthona 7100 Szekszárd, Csatári utca 70/B.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 7100 Szekszárd, Szent István tér 10.

2. Az intézmény irányítása, felügyelete:

irányító szerve: Szekszárd és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás Társulási Tanácsa

székhelye: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.

fenntartója: Szekszárd és Környéke Alapellátási és Szakosított Ellátási Társulás

székhelye: 7100 Szekszárd, Béla király tér 8.

3. Az intézmény feladata:

Feladata a szociális-, és gyermekjóléti alapellátás személyes szolgáltatások körének működtetése, és a kötelező átmeneti elhelyezés feladatainak ellátása Szekszárd város, és a társult települések, illetve a Szekszárdi járás közigazgatási területén.

4. Az intézmény a következő önálló szakmai egységekből áll (lsd. 6. számú melléklet: Organogram):

- Családsegítő és Gyermekjóléti Központ,
 - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Közösségi Pszichiátriai Ellátás,
- Családok Átmeneti Otthona,
- Hajléktalansegítő Szolgálat (nappali melegedő és népkonyha, utcai szociális szolgálat, hajléktalanok átmeneti szállása és éjjeli menedékhelye).

Humán Szolgáltató Központ

2018. április 1. naptól intézményünkben megyei feladatot ellátó Fogyatékoságügyi Koordinációs Pont működik, 2 fő főállású munkatárs foglalkoztatásával. A projekt 2021. december 31. napig tartott. 2022. január 1. naptól 10 millió forintos állami támogatással, a költségvetésben megjelenítve a Humán Szolgáltató Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladata határozott, évről évre hosszabbítva, 2023. december 31. napig tartó időintervallumban.

5. Az intézmény vezetése

A részintézmények tevékenységét az intézmény vezetője koordinálja, vezető testülete a részegységek szakmai vezetői és az intézményvezető, valamint a tanácskozási joggal rendelkező Közalkalmazotti Tanács mindenkor elnöke által alkotott vezetői team. Az intézmény önálló jogi személy, részben önálló gazdálkodó, gazdálkodással kapcsolatos feladatait Szekszárd Megyei Jogú Város Gazdasági Igazgatósága látja el.

6. Az intézmény ellátási területe

Az intézményi társulás 2023. évben 9 település területén nyújtotta a személyes gondoskodást nyújtó alapellátást, a szociális- és gyermekjóléti szolgáltatásokat. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás Szekszárd, Szálka, Decs, Bata, Öcsény, Pörboly, Várdomb, Sióagárd és Szedres településeken működött a társulás keretein belül.

Az utcai szociális munka szolgáltatás Szekszárdot, Szálkát, Decset, Öcsényt, Harcot, Zombát és Batacséket fedte le.

A gyermekjóléti alapellátáshoz kapcsolódóan az átmeneti gondozást Szekszárd Megyei Jogú Város Humán Szolgáltató Központja Családok Átmeneti Otthona lát el feladatokat.

A szociális alapellátásokhoz kapcsolódóan a pszichiátriai betegek ellátása terén Szekszárd Megyei Jogú Város Humán Szolgáltató Központja Községi Pszichiátriai Szolgálat lát el feladatokat Szekszárd, Decs, Öcsény, Zomba, Szálka településeken.

Az utcai szociális munka szolgáltatással kapcsolatos tevékenységet Szekszárd Megyei Jogú Város Humán Szolgáltató Központja Hajléktalansegítő Szolgálat végezte.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ pedig a Szekszárdi járás településein biztosítja a gyermekvédelmi gondoskodás hatósági intézkedéseihez kapcsolódó szociális segítő tevékenység koordinálását, illetve végzését, valamint a jogszabályban meghatározott speciális szolgáltatásokat (kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, kórházi szociális munka, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, fejlesztő pedagógiai szolgáltatás, családkonzultáció, mediáció) és az iskolai, óvodai szociális segítő tevékenységet/szociális munkát, valamint a szociális diagnózis elkészítését és szakmai, módszertani segítséget (esetmegbeszélés, szupervízió, konzultáció, továbbképzés) nyújt a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szakemberek számára.

Humán szolgáltató Központ

A szolgáltatások működésének, fenntartásának költségeit Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának költségvetési rendelete tartalmazza. A működés alapjául szolgáló normatívák egy részét Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata közvetlenül hívja le, a kiegészítő normatívákat pedig a Társulás igényli és bocsátja a szolgáltató szervezet rendelkezésére. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ fenntartása, működtetése és az ahhoz kapcsolódó egyéb fenntartási költségek kizárólag Szekszárd várost terhelik, mint járásszékhely települést.

A társult települések hozzájárulás nélkül vették igénybe a Családok Átmeneti Otthona, a Hajléktalansegítő Szolgálat, a Községi Pszichiátriai Szolgálat szolgáltatásait, melynek finanszírozását Szekszárd Megyei Jogú Város saját forrásaiból kiegészített állami normatív támogatások adják.

7. Személyi- és tárgyi feltételek

Az intézmény 64 főnyi főállású munkatársi állománnyal dolgozott többé kevésbé (Intézményünket is súlyosan érinti a szociális területet jellemző fluktuáció, így több üres álláshellyel is rendelkezünk folyamatosan), heti 40 órában látják el feladatukat. A társult településeken a család- és gyermekjóléti szolgáltatás tekintetében 5 fő családsegítő dolgozott. 2018. szeptember 1. naptól a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kötelező feladataként a Szekszárdi járás településein működő köznevelési, közoktatási intézményekben nyújtjuk az óvodai, iskolai szociális segítő szolgáltatást. Ezen szolgáltatás biztosítását 8 fő segítő szakember biztosítja a Szekszárdi járásban. A 2023. évben rendelkezésre álló munkatársi létszám elégséges volt a feladatok ellátásához. Megbízási jogviszonyban állt rendelkezésre jogszabályok által előírt tanácsadási feladatok ellátására 1 fő jogász, 1 fő fejlesztőpedagógus, 1 fő szakmai tanácsadó szupervízor, 1 fő orvos konzultáns, 1 fő orvos, valamint 1 fő pszichológus (mivel nem tudunk/tudunk főállásban pszichológust foglalkoztatni).

Intézményünk jelenleg határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik, a jogszabályban előírt képesítési előírásoknak megfelelően.

2022. november 7. naptól Szekszárd Megyei Jogú Város Humán szolgáltató Központja székhelyet váltott, mégpedig a 7100 Szekszárd, Szent István tér 10. szám alatt, a Babits Mihály Kulturális Központ épületébe költözött, a megnövekedett rezszi költségek, valamint a bérelt épület átalakítása miatt. A Központ ugyanazt a bérleti díjat fizeti a Babits Mihály Kulturális Központ számára, mint amennyit a Vagyonkezelő KFT-nek fizetett a Vörösmarty utca 5. szám alatti ingatlan bérletéért, valamint a Vagyonkezelő KFT-nek is fizet bérleti díjat, amiért a bútorokat, iratokat tárolhatjuk ott.

2023 évben a Családok Átmeneti Otthona szolgáltatási férőhelyek száma továbbra is maradt a 20 fő, ami az éves statisztikát tekintve elegendőnek bizonyult.

A különböző prevenciós és szakmai rendezvényeink lebonyolításához továbbra is a Babits Mihály Kulturális Központtal kialakított kiváló és kölcsönös kapcsolatunk, illetve jelenlegi székhelyünkhöz kapcsolódóan a Kulturális Központ valamelyik termét tudtuk igénybe venni.

Humányszolgáltató Központ

Egyebekben az anyagi források által – normatíva és pályázatok - lehetővé tett alapok álltak rendelkezésre. Így minden társult településen biztosított volt a szükséges iroda, a zárható iratszekrény, a minimális számítógépes háttér.

A Humányszolgáltató Központ 2023. évi tevékenységét az itt következő rövid összefoglalóval, a lényegi elemek kiemelésével érzékeltetjük. A részletes adatokat a mellékletként csatolt, az egyes szakmai egységekre vonatkozó beszámolók, statisztikai táblázatok tartalmazzák. Intézményünk egész évben törekedett arra, hogy folyamatosan megjelenjen a város és a társult települések mindennapjaiban. Szolgáltatásainkat úgy szerveztük, illetve igazítottuk az éppen aktuális kihívásokhoz kapcsolódóan, hogy azok a települések lakosai számára elérhetőek legyenek, hogy azokról mindenki értesüljön. Amennyire lehetett, a programjainkat az online térben is igyekeztünk megszervezni, valamint az online tér egy nagyon jelentős és meghatározó kapcsolattartási, kommunikációs formaként működött a 2023. évben is.

A Humányszolgáltató Központ szakmai egységei – Családsegítő és Gyermekjóléti Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Közösségi Pszichiátriai Ellátás, Hajléktalansegítő Szolgálat, Családok Átmeneti Otthona - tekintetében 2023. évben lezajlott ellenőrzéseket a 7. számú melléklet tartalmazza.

8. A működéssel kapcsolatos főbb megállapítások a következők:

A nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek veszélyeztetettségének 4 fő okaként a nevelési probléma, a szülők, család aktuális életvitele, családi konfliktus és a gyermek elhanyagolása jelölhető meg. Valamint az utóbbi időszakban megfigyelhető, hogy a kamaszkorban lévő kiskorúak öndestrukzív (szerhasználat, magatartásprobléma, kriminalizálódott életmód) életmódjukkal saját és környezetüket veszélyeztetik.

Sok gondozott család (kb. 30%-a) él hátrányos körülmények között a város szegregálnak mondható városrészén.

Az itt élő családok nehéz anyagi körülmények között, mondhatni mélyszegénységben élnek. A családok nagy részének egyedüli bevételi forrása a szociális támogatások, valamint a gyermekek után járó támogatások. Az itt élők 90%-a munkanélküli, és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, tanuláshoz és a munkavállaláshoz való hozzájutásuk a szocializációs hiányosságok, illetve az integráció hiánya miatt nem megoldott. Sokan kriminalizálódnak, és „jövedelem kiegészítés” céljából bolti lopások, és illegális tevékenységekből tartják fent magukat, valamint családjaikat. Központunk folyamatosan készült/készül a különböző adományok gyűjtésére, közvetítésére.

Az itt élő családokat 80%-ban Központunk és Szolgálatunk is hosszabb ideje gondozza elsősorban anyagi, a nem megfelelő higiéniai szokások, illetve gyermeknevelési problémák miatt. A családok alul szocializációja miatt nehezen integrálódnak többek között az oktatási nevelési intézményekbe, valamint egyéb társadalmi csoportokhoz. A családok saját családjuk működtetéséhez sem rendelkeznek megfelelő gyakorlattal és tapasztalattal, hogy a kríziseket elkerüljék, valamint az életvezetésükhöz elengedhetetlen tapasztalatokat elsajátítsák és működtessék azokat, ezért a szociális tevékenységet végző kollégák sokszor találják szemben magukat kihívással és megoldhatatlannak tűnő feladattal.

Humánszolgáltató Központ

Az ügyfelek rendelkezésére álló támogatási lehetőségek az esetek nagy részében elégtelenek, bár mind az Önkormányzat, mind a Humánszolgáltató Központ intézményei jelentős erőfeszítéseket tettek a nehézségek enyhítésére (ruha, élelmiszer, bútor adományok növelése, családsegítés intenzívebbé tétele, csoportokkal végzett szociális munka fejlesztése, pszichiátriai ellátás minőségének javítása, társintézményekkel való együttműködés fejlesztése stb.).

A gyermekjóléti alapellátás működési tapasztalatai igazolják azt a több éves tendenciát, hogy a gyermekeket veszélyeztető legfontosabb tényezők elsősorban nem az anyagi nehézségekre vezethetők vissza, hanem környezeti, életviteli jellegűek (61%).

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által működtetett speciális szolgáltatások tekintetében a tanácsadást és a fejlesztést igénybe vevők 2023. évben: pszichológus 66 fő, forgalma: 158; jogász 41 fő, forgalma: 48; fejlesztő pedagógus 21 fő, forgalma: 294.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ 2023. évben 350 gyermekkel került kapcsolatba gondozási feladatainak ellátása során, melyet kiegészített a speciális ellátások biztosítása során megjelentek száma: 22.189 fő volt (gyermek és felnőtt egyaránt).

2023. évben a szociális segítő tevékenység ellátása, koordinálása során felmerülő nehézségek az alábbiak voltak:

- szülők együttműködési készségének hiánya, az együttműködésben a szülők agresszív magatartása,
- szülők közönye, érdektelensége, passzív jelenléte a családban, a gyermek ügyeinek vitelében,
- nagyon súlyos anyagi nehézségek,
- életviteli gond a családban,
- elhanyagolás több formája: köznevelési, egészségügyi, érzelmi, ételmezési, lakhatási stb. területen,
- családok diszfunkcionalitása, melyet nehezít: szerhasználat, egyéb függőség,
- szerhasználat: alkohol és tudat módosító szerek használatam,
- egyre súlyosbodó gondokat okoz a szülők és a családban élő gyermekek, fiatalok mentális állapotának romlása, melyet a szerhasználat, alkohol problémák és egyéb függőségek rontanak, hatást gyakorolnak szűkebb és tágabb környezetre is,
- szülők gyermeknevelési készségeinek hiánya, szakemberek tanácsainak be nem tartása, vagy megtartásának képtelensége,
- gyermekek bántalmazása,
- gyermekek, fiatalok érdektelensége, céltalansága, félelme és fokozódó szorongása,
- feszültsége, mentális állapotuk romlása (ezt súlyosbítja a szakember hiánya pld: kevés az iskola pszichológusok száma),
- tanulási nehézségek, iskolai hiányzások magas száma,
- gyermekek önmaguk erkölcsi veszélyeztetése, önagressziójuk (fálcolás),
- gyermekek függősége, elsősorban internet, játék és szerhasználat területén,
- egyéb.

Humánszolgáltató Központ

A családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása

2023. évben a megelőző évhez hasonlóan magasabb számú kiemelést volt szükséges javasolni. Ez a hatósági intézkedés összesen 20 gyermeket érintett. A kialakult helyzetekben nem volt lehetőség más megoldást találni a gyermekek számára, mely helyzetet nehezített, hogy bevonható családtag, vagy harmadik személy sem volt a család körében, akihez elhelyezhetőek lehetettek volna a gyermekek. A kiemeléseknél több esetben, azonnali intézkedést volt szükséges kezdeményezni a gyermekek veszélyeztetettségének súlyossága miatt. Ezen helyzetek kezelésére nagy jó megoldás lenne a Gyermekek Átmeneti Otthonának létesítése.

A legnagyobb gondot a kiemelt gyermekek családjában való szakmai munka végzése során az okozta, hogy a szülők, vagy egyéb családtagok nem tudtak, sok esetben nem is akartak semmit megtenni annak érdekében, hogy a gyermekek legfőbb érdeke érvényesüljön, azaz haza kerüljenek, és a vérszerinti szülőkkel nevelkedjenek. A problémák és a szülőkkel történő konzultációk eredménye egy szülői csoport tematizálása, melyek megszervezésére volt törekvés. 2023. évben tervezett és újra gondolt csoportfolyamatok megszervezésére 2024 évben kerül sor.

Továbbra is megfigyelhető a mentális betegségekben szenvedők számának a növekedése, akiknél nagy arányban nincs belátási, betegség belátási képesség sem. Ezen problémákban nem csak a felnőttek, de gyermekek – akár általános iskola ötödik osztályos kortól – is érintettek. Nagy gond az, hogy országosan is, de a Járásban kifejezetten továbbra sem megoldott, azaz hiányzik ezen problémák egészségügyi, szociális ellátó rendszere.

Sikeres, magas színvonalú szakmai munka végzése alapján intézményünk a Bács-Kiskun és Tolna vármegyei területi szakmatámogatási rendszer konzorciumi tagjaként, mint a család- és gyermekjóléti szolgáltatás módszertani munkában veszünk részt és képviseljük a vármegyét, illetve szervezzük a szakmai műhelyeket, segítjük a területen dolgozó szakembereket.

A Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal közösen szervezte és bonyolította a prevenciót szolgáló tevékenységeket: szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programokat a településen élő gyermekeknek, az utcai – és lakótelepi szociális munka keretein túl is. Ezen szerveződésben megvalósultak például pályázati hirdetések rajz témakörben, kézműves foglalkozások ünnepekhez kapcsolódóan stb. 27 alkalommal valósult meg programszervezés a munkatársak által, melyen 98 gyermek vett részt. Továbbá három alkalommal került megszervezésre Családi Nap, melyből kettő tudott megvalósulni, mely alkalmak során 233 főt sikerült bevonni. Pályázat 6 alkalommal került meghirdetésre a beérkezett pályamunkák száma összesen: 393. Intézmény által szervezett napközik száma 4 (ebből a nyári napközi négy héten keresztül működött a nyáron) összesen 729 gyermek bevonása valósul meg ezen programba. Összesen elért személyek száma: 1453/fő.

A Közösségi Pszichiátriai Ellátás célja, a pszichiátriai problémákkal küzdők lakókörnyezetében történő gondozása, valamint gyógyulásuk és rehabilitációjuk elősegítése. A közösségi ellátás szolgáltatásai révén az abba bekapcsolódó kliensek és hozzátartozóik mindennapi életvitele könnyebbé válik, felmerülő konfliktusaikra hamarabb találnak hatékony megoldást. A szolgáltatások komplexitása révén rövidülhet a fekvőbeteg intézeti elhelyezés,

Humán szolgáltató Központ

kitolódhat a tartós elhelyezést nyújtó ápolást gondozást biztosító otthonba történő elhelyezés, hiszen egyes feladatok átvállalásra kerülnek, mind az egyén, mind a hozzátartozó megtanul együtt élni az irreverzibilis tünetekkel, folyamatokkal. Az ellátás feladata, hogy segítséget nyújtson az egészségügyi és pszichés állapot javításában, a mindennapi életben adódó konfliktusok és problémák megoldásában. A szolgáltatás célcsoportja: A BNO 10 kódkönyv F 20-29 vagy F 31-33 vagy F 41-42 diagnóziskódba tartozó 18. életévét betöltő szakellátással együttműködő pszichiátriai problémákkal küzdő személyek. A szolgáltatás igénybevételének módja: A szolgáltatás igénybevétele önkéntes és térítésmentes. Munkatársainkkal a kapcsolatfelvétel személyesen, levélben, e-mail-ben vagy telefonon történhet. A személyes találkozás az ellátás székhelyén vagy az ellátást kérő otthonában történik. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy kórházi kezelés idején, a pszichiátriai vagy rehabilitációs osztályon vegyünk fel a kapcsolatot leendő ügyfelünkkel, ebben az osztályos szociális munkás segítségünkre van (időpont és helyszín biztosítása).

2023. évben 2 új megállapodást kötöttünk, 1 főt a Tolna Megyei Balassa János Kórház 1 számú Lelkigondozójának főorvosa, 1 főt a Humán szolgáltató Központ Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat családsegítője kérte az ellátással való együttműködést. 8 ellátott esetén szűnt meg gondozás, rehabilitációs ellátás megszűnése, exit, bentlakásos otthoni ellátás igénybevétele, együttműködés hiánya, veszélyeztető magatartás, lakóhely váltás, magánéletben bekövetkezett változások miatt.

A hajléktalanok ellátása tekintetében folytatódik az egyre romló tendencia, mely már a korábbi években is érzékelhető volt, ahogy azt a korábbi évek beszámolóiban is megjelenítettük. A kezeletlen pszichés betegek számának növekedése, és az agresszív esetek gyakoribbá válása tapasztalható, melyeknek kezelésére intézményünk nem alkalmas, nem feladata ezen súlyos problémák megoldása. A 2023. évben is többször kellett egyes személyek tekintetében határozatot hozni az intézményi jogviszonyuk felfüggesztésére vonatkozóan, amelyek a házirend be nem tartásából, súlyos esetekben egymás fizikai bántalmazásaiból, valamint a kollégák megfenyegetéséből adódtak. A klienseink száma – éves szinten - a korábbi évhez képest stagnálást mutat. Az okokat illetően - tapasztalatainkból kiindulva – egyrészt az effektív hajléktalanságba való belecsúszás mértékének csökkenését látjuk (több munkalehetőség, magasabb minimálbér, illetve a munkavállalás kapcsolatokra gyakorolt pozitív hatása, ezt támasztja alá a kevesebb újfelvétel is), másrészt a kilépés nagyobb esélyét véljük (szintén a munkavállalási lehetőségekkel függhet össze).

Gyakran előforduló probléma, hogy olyan személyek kérnek ellátást intézményunktől, akik a hajléktalanellátás intézményeiben nem elláthatók, nem intézmény képesek, de az egészségügyi szervezetek sem tudják ellátni akut egészségügyi probléma hiányában. A fentieket tetézi, hogy számos súlyos pszichés betegnek nincs betegségtudata, így a még potenciálisan ellátást biztosító egészségügyi intézményekhez sem jutnak el, megtagadják az ellátást, vagy önkényesen megszakítják. Egyre nagyobb problémát jelent az utcai szociális munka szolgáltatásunk számára az utcán élő, megjelenő emberek elutasító és agresszív viselkedése. Nem együttműködőek, a felajánlott szolgáltatásokat, lehetőségeket nem fogadják el, gyakran agresszíven lépnek fel a segítséget felajánló szociális munkásokkal is. Azonban

Humán szolgáltató Központ

ezen helyzetek során gyakran találkoztunk olyan személyekkel, akik nem hajléktalanok, akik a környező településekről jönnek Szekszárdra.

Ellátási specialitások

1. A család- és gyermekjóléti szolgálatot Szekszárd mellett Szálka, Bába, Decs, Ócsény, Várdomb, Pörboly, Sióagárd és Szedres településeken biztosítja a Humán szolgáltató Központ társulás keretében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2023-as évben Szekszárd településen 1267 fő számára nyújtott szociális segítő tevékenységet, amely 26,1 % növekedést mutat, az előző évhez (1004 fő) képest. Ebből 373 kiskorú került látóköreinkbe veszélyeztetettként, a veszélyeztetettség gyanújának felmerülése miatt, vagy a szülők/törvényes képviselők problémáján keresztül váltak érintetté és jelentek meg ellátásunkban. A társult települések erre vonatkozó adatait a települések családsegítői által készített éves beszámoló tartalmazza. Hosszabb távú, együttműködésen alapuló gondozási formában 266 főnek, 87 családnak nyújtottunk támogatást, melyből a kiskorúak száma 141 fő volt, míg eseti (egyszeri) szociális segítő tevékenységet 1001 főnek biztosítottunk, mely 400 családot érintett. Az elsődleges problémák tekintetében a gyermeknevelési, családi-kapcsolati gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség, és a vele járó viselkedésszorongások, illetve életviteli problémáik miatt kerültek klienseink leggyakrabban látóköreinkbe. (ld. 1. számú mellékletben) A 2022 évében intézményünkhöz **322 jelzés** érkezett az észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól Szekszárd település lakosai vonatkozásában. A jelzésben **érintettek száma 378 fő** volt. Ezen belül **146 jelzés az, amely kiskorúak veszélyeztetettségének gyanúját** vetette fel, **176 jelzés pedig a felnőtt korú lakossággal** kapcsolatosan érkezett intézményünkhöz. A 2021-es évi adatokhoz hasonlóan 2022 évben is kiemelkedően magas számú jelzés érkezett a köznevelési intézményektől és a jegyzői hivataltól. Előbbi jelzések hátterében, főképp az igazolatlan iskolai mulasztások, illetve a gyermekek beilleszkedési, magatartásproblémái állnak, míg az előző évhez képest a jegyzői hivatalból 10,7 %-kal nőtt a jelzések száma, mely évek óta a **hozzátartozói erőszak problematikájának fokozódására**, illetve reményeink szerint, a látencia mértékének csökkenésére mutat, mutathat rá. A fentiekben túl gyakorinak mondható a Városi Rendőrkapitányságtól (szintén hozzátartozói erőszak tárgyában), az egészségügyi szolgáltatóktól (kiemelten a Területi Védőnői Szolgálatától) és a lakosságtól érkezett jelzések száma, amelyek kapcsán intézményünk kollégái többnyire együttműködésen alapuló segítő kapcsolatot építettek ki. Mindenképpen jelentős változás az elmúlt év viszonylatában, hogy intézményünket egyre jelentősebb számban keresik fel az egyedülállók, illetve egyszülős családok, vagy magasabb számú jelzés érkezik velük kapcsolatosan. Míg az elmúlt év során a házasságban/élettársi kapcsolatban élők, illetve gyermekeket nevelők voltak felülreprezentáltak az intézményünkönél megjelenő családok viszonylatában, addig a 2022-es évben megfordult az arányszám, az egyedül élők/egyszülős háztartások magasabb számban jelentek meg problémáik miatt a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál. A fenti adatok felhívják a figyelmet arra, hogy az egyébként is kiszolgáltatottabb egyedülállók, egyszülős háztartások nehézségei az elmúlt év során vélhetően jelentősen fokozódtak. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat által 2022 évben nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 283 fő volt. Ez a szám meghaladja az év

Humán Szolgáltató Központ

során intézményünk látókörében megjelent gyermekek 70%-át, amely az előző éves adatokhoz képest emelkedő tendenciát mutat. A veszélyeztetettség leggyakoribb fő okaként - hasonlóan a 2021-es adatokhoz - a környezeti problémák jelentek meg. Ezek közül is a legnagyobb gyakorisággal a *családi konfliktus* (21,8%), *nevelési probléma* (17,1%) és *szülők és család életvitele* (16,9%) áll a gyermekek veszélyeztetettségének hátterében. A háború miatt Magyarországra érkezők 80 százaléka tovább is utazik, a már rendelkezésünkre álló kimutatások szerint, de a hazánkban maradók esetében gondoskodni kell a megfelelő ellátásról, biztonságukról, és ha csak átmeneti időszakra is, de valamiféle integrációjukról. Ez a gondoskodás a megfelelő lakhatás megszervezésétől, az egészségügyi, köznevelési, stb. szolgáltatások biztosításán át egészen a foglalkoztatási lehetőségek megteremtéséig, számtalan feladatot foglal magába. Az ország különböző településein megjelent menekülőkkel való foglalkozást azonban már egyénre, családra szabott módon kell biztosítani úgy, hogy mindezt alapvetően befolyásolja a háború kimenetelének és időtartamának kiszámíthatatlansága is. Magyarországon menedéket kereső személyekkel emberekkel való törődés tehát fokozott empátiát, problémaérzékenységet, igényel bármely segítő szereplőtől. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, és a Gyvt. személyi hatálya a menedékesekre nem terjed ki, így ők ez alapján nem jogosultak a szolgáltatások igénybevételeire. A család- és gyermekjóléti szolgáltatóknak tehát jogszabályból levezethető módon nincs konkrét, kötelező érvényű feladata a menedékesek fogadása, elhelyezése és ellátása tekintetében. A menedékesek ellátása a menekültügyi igazgatás keretében történik. Ugyanakkor az Ukrajnából érkező ukrán-magyar kettős állampolgárookra kiterjed a két törvény személyi hatálya, amennyiben Magyarországon bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel, ennek hiányában település szintű lakcímmel rendelkeznek. A háború miatt hazánkban (az adott településen) tartózkodó ukrán-magyar kettős állampolgárok esetében ugyanúgy kell eljárni, mint bármely magyar állampolgárságú segítséget kérő esetében, azaz Gyvt. 39-40. § és a Szt. 64. §-a szerinti szolgáltatási tartalmak mindegyikét biztosítani kell akkor is, ha azok egy speciális helyzethez kötődnek. Az egyes településekre vonatkozó beszámolókat a melléklet tartalmazza.

- 2. Községi Pszichiátriai ellátás:** 2023. évben is, a tavalyihoz hasonlóan Intézményünk állami normatíva forrásból biztosította ezt az ellátást Szekszárd város és a társulás öt – Szálka, Decs, Ócsény, Zomba, Harc - települések területén. A szakmailag önálló csoport 3 fővel látja el ezt a feladatot. A 2023. évben 50 főt gondozott a szolgáltatás (45 fő Szekszárd, 1 fő Szálka és 4 fő Decs). A 2023-as évben 2 új együttműködést kötött a szolgáltatás. A 2020. évben már létrehozott facebook elérhetőséget használtuk továbbra is az igénybevevők kérésére, ahol a friss információkat azonnal meg tudtuk osztani az internetet használó kliensekkel. Messengeren is lehetőségük volt kapcsolatot tartani a szolgáltatással. Ez a kapcsolattartási forma annyira népszerűvé vált az ügyfelek körében, hogy folyamatosan működtetjük, használjuk a kapcsolattartásra, információcserére. Ebben az évben kiemelkedően magas számban, 8 ellátott esetén szűnt meg gondozás. A Mikes utcai nyugdíjas házban 3 ellátottunk él, és további 3 ellátottunk a Vagyonkezelő Kft tulajdonában álló szociális bérakásban. Ők több éve élnek már ezekben az ingatlanokban és a szerződés hosszabbításnak köszönhetően, még több évig maradhatnak is. Lehetőségeikhez mérten, igyekeznek a felmerülő költségeket időben megtéríteni. A

Humán Szolgáltató Központ

megkötött szerződés értelmében az ingatlanokat szépítik, fejlesztik. Dr. Simonné Dr. Gábor Orsolya havi két alkalommal segíti a munkákat. Az esetvitelekben való elakadásokon túl a kliensekkel való személyes találkozásokkal támogatja a sikeres gondozói munkát. (ld. 2. számú mellékletben)

3. Családsegítő és Gyermekjóléti Központ: A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

2016. január 1. nappal működik és a Szekszárd járás 17 településén biztosítja a jogszabályban meghatározott speciális szolgáltatásokat, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítő munkatársaival szoros együttműködésben a gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szociális segítő munkát, tevékenységet végez, illetve koordinál. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Központ 2023. évben 350 gyermekkel került kapcsolatba gondozási feladatainak ellátása során, illetve 89 gyermekkel volt kapcsolatban egyéb hatósági ügyintézési folyamatban, ezt kiegészítette a speciális ellátások biztosítása során megjelentek száma: 22.189 fő volt (gyermek és felnőtt egyaránt). 2023. évben a megelőző évhez hasonlóan magasabb számú kiemelés volt szükséges javasolni. Ez a hatósági intézkedés összesen 20 gyermeket érintett. A kialakult helyzetekben nem volt lehetőség más megoldást találni a gyermekek számára, mely helyzetet nehezített, hogy bevonható családtag, vagy harmadik személy sem volt a család körében, akihez elhelyezhetőek lehetettek volna a gyermekek. A kiemeléseknél több esetben, azonnali intézkedést volt szükséges kezdeményezni a gyermekek veszélyeztetettségének súlyossága miatt. Ezen helyzetek kezelésére nagy jó megoldás lenne a Gyermek Átmeneti Otthonának létesítése.

A védelemben vett gyermekek száma 161 fő, a nevelésbe vett gyermekek száma pedig 83 fő. 2023. évben a kiemelések száma 20 gyermeket érintett. A gyermekeket érintő veszélyeztetettség fő okai az eddigi trendeknek megfelelően alakultak, az első helyen környezeti eredetű okok állnak (család, kortárscsoport), a gyermek magatartásából eredő veszélyeztetettség okok állnak a második helyen, konkrétan az iskolakerülés, a nagyszámú (50 vagy annál magasabb) igazolatlan iskolai hiányzások miatt indult hatósági eljárások. Az elmúlt évben tapasztalható problémák alapján kijelenthető, hogy a szülőknél és a nagyobb gyermekekben kialakult egyfajta érdektelenség és közöny, mely a megoldási módszerek változtatását is igénylik a szakemberek részéről. Ez a megváltozott, alacsony érzelmi szint a korábbi években elindult érdektelenség érzetét is erősítették az amúgy is labilis pszichés állapotban lévő személyekben szülőknél, gyermekekben és egyéb családtagokban is. A szenvedélybetegségek – elsősorban a könnyen megszerezhető dizájn drogok használata – által okozott viselkedési problémák is sok családban okoznak gondot, mely ártalom egyre fiatalabb korban jelentkezik. Ez a tény, s az a helyzet, hogy egy családban több családtag is a szerhasználat rabjává vált, megnehezíti a szakemberek szociális segítő munkáját. Az észlelő- és jelzőrendszer négy szintű átalakításának megfelelően szervezzük és koordináljuk az észlelő- és jelzőrendszer tevékenységét. (ld. 3. számú mellékletben)

4. A Családok Átmeneti Otthona (CSÁO), mint a gyermekek átmeneti gondozását biztosító szolgáltatás 20 férőhellyel áll rendelkezésre az intézményi társulásban résztvevő települések számára. A CSÁO gazdaságos működésének biztosítása érdekében üres férőhely esetén az ország egész területéről fogad rászorulókat. Az intézmény éves

Humán Szolgáltató Központ

kihasználtsági mutatója 82,26%. A 2023. évben az Otthon lakói 42 %-ban az ország különböző településeiről, míg 58 %-ban Szekszárd és a Szekszárdi járás településeiről érkeztek. A szolgáltatás térítési díjas, a térítési díj alapját a rászoruló családok anyagi helyzete adja, megfizetése a családok számára egyre nagyobb nehézségbe ütközik. A szülők egyre jelentősebb része nem rendelkezik munkaviszonnyal, és a munkahely megszerzésére való törekvés is hiányzik, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében a szülők többsége nem vállal aktív szerepet. Tekintve, hogy gyermekjóléti intézményről van szó, az otthonban elhelyezett gyermekek fejlesztését, a szülőkkel együtt végzett csoportfoglalkozásokat, drámapedagógiai eszközök alkalmazását igyekszünk munkánk középpontjába állítani. A 2023. évben is jellemzően az egyedülálló szülő családok elhelyezése volt jellemző. A bekerülési indokok tekintetében a bántalmazás és a lakhatás hiánya a meghatározó továbbra is. (lsd. 4. számú mellékletben)

5. A Hajléktalansegítő Szolgálat keretén belül 2023. évben intézményünk 65 hajléktalan személyt látott el, amiből 14 ügyfelünk volt nő. A női hajléktalanok elhelyezése a szálló újjáépítése során jelentősen javult.

Egyre nagyobb számban fordulnak szolgálatunkhoz tartósan rossz egészségi állapotú hajléktalan emberek. A hajléktalan személyek átlag életkora 48 év. A romló tendenciákat jelzi az egyre gyakoribbá váló pszichiátriai kórképek megjelenése, valamint a pszichés állapottól nem független, növekvő agresszió jelenléte. 2023 évben is voltak kollegáinkat érintő atrocitások, illetve a Házirend megsértése miatt több esetben kellett határozatot hozni egyes személyek kitiltásáról.

Az utcai szociális munka szolgáltatási tevékenység alapját személygépkocsival nyújtott krízis-ügyelet képezi. A téli időszakban (november 1-től április 30-ig) bejelentésre, hívásra az utcán tartózkodó hajléktalan személyeket ellátjuk. 2023 évben 27 fő került a látóköreinkbe, aki közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben éjszakázott, tartózkodott. A közterületen ellátott hajléktalanok száma 2023 évben 58 fő volt.

Hajléktalanok Átmeneti Szállása és Éjjeli Menedékhelye

A 20 férfi és 5 női engedélyezett éjjeli menedékhely férőhelyen átlagban 22 fő fordult meg, az átmeneti szálló 6 fős részlegében átlagban 4 fő elhelyezése történt 2023. évben. Az Átmeneti Szállón 4 fő volt az ellátottak száma, az Éjjeli Menedékhelyen pedig 65 fő.

Népkonyha: az ellátottak száma 65 fő, ebből 14 fő a női ellátott. A napi egyszeri meleg étel fogyasztása a téli hónapokban a jellemző inkább, amit naponta 11.30-tól 13.30-ig.

Nappali melegedő: Az engedélyezett férőhelyszám: 50 fő. A 2023. évben az összes ellátotti száma 57 fő, amelyből 16 fő nő. (lsd. 5. számú melléklet)

A jövőre vonatkozó tervek, célok meghatározása

Humánszolgáltató Központ

- A 2024. évben is szervezzük és működtetjük a prevenciós programjainkat, s igyekszünk minél nagyobb hangsúlyt fektetni e feladatokra, minél hangsúlyosabban megjelenni a város és a társult települések mindennapjaiban, programokon.
- A veszélyhelyzet kapcsán kialakított online kapcsolatok, rendezvények tovább folytatása és professzionálissá tétele.
- Fenntartjuk és szorosabbra kívánjuk fűzni a kialakított munkakapcsolatokat az észlelő- és jelzőrendszeri tagokkal.
- Szakmaközi megbeszéléseket, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat folyamatosan megtartjuk, ezzel is segítve a szakmai együttműködést, a munka hatékonyságát, valamint az egyes esetekhez kapcsolódó veszélyeztetettség megszüntetését, megelőzését.
- Működtetjük továbbra is a jogszabályokban előírt speciális szolgáltatásainkat, ellátási formákat, amelyeket a Szekszárdi járás településeinek szükségletéhez igazítunk. Ehhez folyamatos együttműködést alakítunk ki a településen dolgozó családsegítőkkal, a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, a családok/gyermekek életét segítő szakemberekkel, intézményekkel, szolgáltatásokkal.
- Lehetőségeinkhez mérten továbbra is részt kívánunk vállalni az országos szakmai közéletben. Konzorciumi partnerként a Bács-Kiskun és Tolna vármegyék Területi Szakmatámogatási rendszer tagjai vagyunk, így szervezzük továbbra is a vármegye szakmai életét és részt veszünk az országos szakmai munkacsoportok munkájában.
- Továbbra is igyekszünk minden pályázati lehetőséget kihasználni, hogy szolgáltatásainkat minél hatékonyabban és minél szélesebb körben tudjuk biztosítani.
- **A gyermekjóléti alapellátás, a gyermekek átmeneti gondozása tekintetében a városban és a megyében is egyaránt a Gyermekek Átmeneti Otthona szolgáltatás hiányzik, amely szolgáltatás kialakítása egy meghatározó célkitűzés a következő évekre. Mindenképpen szükséges erre vonatkozóan egy szoros együttgondolkodás az önkormányzattal és az ágazati minisztériummal, hogy költséget biztosítson a szolgáltatás kialakítására. Ezen kívül az ágazati minisztériumtól segítséget várunk arra vonatkozóan, hogy legyen lehetőség a Családok Átmeneti Otthona intézményünkkel közös szakmai egységben létrehozni, működtetni.**

Az intézményi beszámolót, mely azonos a jelen beszámolóval a társulás SZMSZ-ének megfelelően az elnök előterjesztésében a Társulási Tanács fogadja el. Intézményünk minden társult település önkormányzati testülete előtt az adott településre vonatkozó beszámolót ismertette és elfogadtatta.

Szekszárd, 2024. április 22.

Tisztelettel:

Tolácziné Varga Zsuzsanna
Tolácziné Varga Zsuzsanna
HSZK intézményvezető

Humánszolgáltató Központ

Mellékletek:

1. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Család- és Gyermejjóléti Szolgálat 2023. évben végzett szakmai tevékenységéről
2. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Közösségi Pszichiátriai Ellátás 2023. évben végzett szakmai tevékenységéről
3. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Családsegítő és Gyermejjóléti Központ 2023. évben végzett szakmai tevékenységéről
4. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Családok Átmeneti Otthona 2023. évi működéséről
5. számú melléklet: Beszámoló a HSZK Hajléktalansegítő Szolgálat 2023. évi szakmai tevékenységéről
6. számú melléklet: HSZK organogram
7. számú melléklet: Táblázat a HSZK külső ellenőrzéseiről